

I JANUARI 1936.

AFLEVERING 9.

NADruk VERBODEN.

Opgericht door E. HEIMANS, J. JASPERS Jr. en JAC. P. THIJSSE.

REDACTIE :

Dr. J. HEIMANS. AMSTERDAM.

Dr. JAC. P. THIJSSE, BLOEMENDAAL.

ADRES DER REDACTIE :

Dr. JAC. P. THIJSSE, BLOEMENDAAL.

UITGAVE VAN :

W. VERSLUYS TE AMSTERDAM.

ADMINISTRATIE :

2e OOSTERPARKSTRAAT 223, AMSTERDAM.

POSTCHEQUE EN GIRO 15205.

GEM. GIROKANTOOR AMSTERDAM V. 6482.

BANKIERS: INCASSOBANK

(Bijk. Linnaeusstraat).

PRIJS PER JAAR 1 6.50 BIJ VOORUITBETALING.

MET DE CAMERA OP DE VOSSENJACHT.

Iedere fotograaf, amateur zoowel als vakman, wiens ambities uitgaan naar een bepaald soort onderwerpen, zal, naar het ons toeschijnt, al naarmate hij onder-vinding heeft kunnen opdoen, als het ware blijven uitzien naar een gelegenheid om voor 100 % van die ervaringen te kunnen profiteeren.

Van dit standpunt uit beschouwd, was ons de uitnoodiging, die wij van een van onze vrienden ontvingen, om de vossenfamilie, die hij ontdekt had, te komen foto-grafeeren, dubbel welkom.

Wij hadden namelijk al eenige jaren veel aandacht besteed aan het fotografeeren van vogels in de vrije natuur.

Deze vossenjacht was derhalve een aangename afwisseling in ons program, terwijl we tevens gelegenheid zouden krijgen, na te gaan, of onze manier van werken goed was, dit laatste vooral in verband met de spreekwoordelijk geworden „schranderheid van een vos”.

Aan de voorbereidingen moest veel zorg besteed worden. De toestellen moesten

zoo kort mogelijk bij het hol worden opgesteld, natuurlijk zóó, dat de bewoners ze niet zoo gemakkelijk konden opmerken, terwijl wij-zelf op grooteren afstand dekking moesten zoeken in een soort loopgraaf. Van daaruit moesten wij de heele situatie kunnen overzien om alle kansen, die ons zouden worden geboden, te kunnen benutten. Terloops zij vermeld, dat wij heel wat uurtjes in onze schuilplaats hebben moeten doorbrengen, om beurten de wacht houdende, over de beide voor ons oog zichtbare uitgangen van het slot „Vossenbergh”.

Met het oog op de zéér „fijne” neus van Mevrouw Vos konden wij onzen uitkijkpost alleen betrekken als de wind daarvoor gunstig was, want als een vos er „de lucht” van krijgt, dat zijn domein door menschenvoeten is betreden, dan zoekt hij direct een andere woning op. Verder moesten wij er steeds op bedacht zijn „muis-stil” te zijn, want de geluiden die naderende menschen maken, zelfs al zijn die menschen in eigen oog, de voorzichtigheid zelf, vindt een vos buitengewoon vervelend. Door vele vossen-geslachten heen is de waarschuwing: „blijft uit de buurt van den mensch” diep in de vossenziel gebrand. Door zijn scherp gehoor onderscheidt hij dan ook de verschillende geluiden reeds op grooten afstand, daarbij geholpen door zijn groote ooren, die onophoudelijk in beweging zijn.

Aan deze groote ooren, zijn langen dikken staart en zijn helderbruine kleur, herkent men een vos dan ook dadelijk.

Een enkelen keer kan men hem namelijk, tijdens een wandeling, door een stil eenzaam bosch of over een veraf gelegen stuk heigronde, een pad of een weg zien oversteken natuurlijk vanuit de verte, want als ge misschien dacht, dat hij U nog niet gehoord had, dan vergist gij U. Hij wist alleen niet precies waar gij U bevondt en aan die omstandigheid dankt gij het dus, dat ge hem bij toeval even moogt bespieden.

Niet voor niets heeft Reintje den naam „slim” te zijn. Wie herinnert zich niet van de schoolbanken, de vertellingen over zijn schranderheid en over zijn „streken”. Wat zijn streken betreft, daarover kunnen de boeren, die in een omgeving wonen waar nog vossen gevonden worden U sterke „staaltjes” vertellen. Kippenboutjes bijv. vindt hij bijzonder lekker. Als die binnen zijn bereik komen, dan is zijn eetlust blijkbaar enorm.

Voor het oog van een „ingewijde” is het „spoor” van een vos vrij gemakkelijk te herkennen. Het zijn in den regel niet de afdrukken van zijn voetstappen, die hem verraden, integendeel Reintje is wel zoo slim, dat hij zijn vervolgers op dit punt weet te misleiden.

Voert zijn weg hem, tijdens zijn nachtelijke wandelingen, soms langs veel gebruikte boschpaadjes, dan wijkt hij telkens van die paadjes af, waardoor het vrijwel onmogelijk wordt zijn spoor terug te vinden.

Alleen korter in de buurt van zijn woning krijgt men door aanwijzingen van anderen aard meer houvast. De geheime paadjes, langs welke een vos zijn woning bereikt, zijn namelijk meestal het eerst te herkennen aan veertjes van kippen of vogels ofwel haarpluisjes van hazen of konijnen. Reinaert schijnt de gewoonte te hebben het resultaat van zijn nachtelijke jachtpartijen steeds mee naar huis te nemen, om er daar rustig

MET DE CAMERA OP DE VOSSENJACHT

195

met de zijnen van te kunnen genieten. Door zijn vreugde over het succes verliest hij echter blijkbaar een beetje zijn kalmte, hij wordt nml. wat onvoorzichtig bij het vervoeren van de buitgemaakte dieren, tengevolge waarvan er hier en daar aan uitstekende takjes of heesters gemakkelijk wat veertjes of pluusjes blijven hangen.

Als het dag is blijft hij rustig thuis om uit te slapen, tenzij het met den inhoud van de provisiekast heel slecht gesteld is: Een van onze gidsen, een natuurvriend van de goede soort, die in een streek woont, waar Reintje vrij geregeld wordt gesignaleerd, had hem nog slechts eenige malen overdag kunnen bespieden.

Fig. 1. *Moeder Vos.*

Foto J. L. Visser, Helmond.

Wat hij over die ontmoetingen van een vos vertelde, geven wij gaarne door.

Het was in den winter van het jaar zooveel, aldus onze vriend, dat het in Februari nog vroom dat 't kraakte, terwijl de maanden Maart en April zich kenmerkten door bijzonder wispelturig maar voortdurend koud weer. Na een periode van koude Noord-Oostenwind, was het wat zachter geworden en alsof de natuur iets goed te maken had aan de verkleumde boomen en planten, na een paar dagen was alles door een dikke sneeuwlaag warm toegestopt.

Nu weet ieder natuur-liefhebber, dat een wandeling door een sneeuwlandschap iets bijzonder is, door de stemming van stille rust, die er van die alom uitgespreide witte wade uitgaat. Het is dan ook te begrijpen, dat onze gids er bijtijds op uittrok, in de eerste plaats om van die stemming te genieten en tweedens om zijn „sport”

van „sporen-zoeken” te beoefenen. Immers, een besneeuwd terrein leent er zich in het bijzonder voor, het doen en laten van de in de vrije natuur levende dieren als ’t ware aan hun sporen „af te lezen”. Reeds eenige malen hadden we gelegenheid zijn, op dit terrein, bijzonder scherp opmerkingsvermogen vast te stellen en te waardeeren.

Vrij diep in een eenzaam gelegen bosch, vond hij op een smal paadje, de nog verse sporen van een konijn. Aannemende, dat deze langoor of een van zijn familieleden weleens kort in de buurt kon zijn, stelde hij zich heel voorzichtig verdeckt op langs het paadje. Na eenigen tijd komt nu inderdaad weer een konijn langs het paadje huppelen en nu ziet hij iets gebeuren, waarop hij niet had gerekend, nml. dat een vos, die zich ook langs het pad verborgen had, een sprong doet naar het konijn. Tot zijn groote verwondering heeft noch de vos, noch de langoor iets van zijn aanwezigheid bemerkt, dank zij het zachte sneeuw-tapijt.

Hij verwacht nu niets anders, dan er getuige van te kunnen zijn, dat Reintje zich met zijn buit uit de voeten zal maken. Het blijkt evenwel, dat het konijn hem iets te vlug af geweest is, waarschijnlijk door een verrassend snellen zij-waartschen sprong. In ieder geval, van het zoo kalm huppelende konijntje is niets meer te bespeuren en onze vriend Vos staat een beetje beteuterd op het paadje rond te kijken. Onze gids houdt zich zorgvuldig verborgen, zéér benieuwd hoe dit avontuur zal afloopen. Reintje is echter blijkbaar nogal gauw bekomen van de teleurstelling ook hij zoekt weer zijn oude schuilplaats op, alsof hij daar de volgende kans rustig wil afwachten. Maar neen, dat is toch zijn bedoeling niet, want na eenige minuten, ziet onze vriend hem precies dezelfde sprong nog eens maken, zonder dat er ergens in de buurt een langoor te bespeuren is! Hij wil dus eens grondig controleeren, hoe het eigenlijk komt, dat hij die sprong niet juist had berekend. Daarna stelde Reintje zich weer verdeckt op langs het pad, in de vaste overtuiging, dat hij den volgenden keer zeker zal zijn van zijn zaak. Of dit nu een teeken was van zijn bijzondere schranderheid of dat het een van zijn „streken” was, willen we in het midden laten! Interessant was het intusschen zonder twijfel, dit avontuur van zoo nabij te kunnen volgen.

Zeer eigenaardig leek het ons overigens, dat de vos er niet aan dacht, zijn prooi te achtervolgen, terwijl het ons tevens wel verwonderde, dat hij er nog steeds niets van had gemerkt, dat „een mensch” hem had bespied.

Een ander zeer typisch geval van een ontmoeting van Reinaert hoorden we uit den mond van denzelfden gids. Hij vertelde dit meer speciaal, omdat er uit blijkt, dat de vos toch wel een handig jager is, al schiet hij dan ook eens een enkelen keer „mis”!

Op een open terreintje, in een vrij dicht begroeid dennenbosch, trof onze vriend, tijdens een van zijn wandelingen in het voorjaar, een vrij groot aantal kraaien bij elkaar aan, als waren ze daar voor een geheime vergadering. Nu is het op zichzelf niets bijzonders, kraaien in een dennenbosch bij elkaar te zien, integendeel! Zij bouwen graag hun groote nesten in de toppen van hooge dennen en omdat zij nu eenmaal van gezelligheid houden, gaat het er daarboven vaak levendig toe.

In het terrein, waar onze gids zich bevond, ontbraken de hooge dennen echter ten eenen male en omdat kraaien gewoon zijn hun voedsel te zoeken op bebouwde akkers,

viel het hem op, dat zij hier „beneden” zoo druk met elkaar in gesprek waren. Te meer, omdat er op dit open stukje hei voor hen toch wel niet veel „te halen” zou zijn.

Heel voorzichtig nader komende, trachtte hij de reden van dezen „kraaien-oploop” te ontdekken. Zijn geoefend oog kwam hem bij het oplossen van dit raadsel te hulp, want al spoedig ontdekte hij midden op het terreintje iets, dat op een dooden hond leek. De kraaien waren dus bezig overleg te plegen over de verdeeling van dit boutje. In ieder geval, zij gingen om beurten eens een kijkje nemen. Juist als er een paar, vlak bij, nog wat „napraatten”, begon echter het hart van „Reintje” met vernieuwde

Fig. 2. Een praatje.

Foto J. L. Visser, Helmond.

kracht te kloppen en in minder dan geen tijd, was hij er met een der „vetsie” kraaien vandoor, tengevolge waarvan de bijeenkomst onder hevig „tumult” uit elkaar „vloog”! In dit geval zag onze vriend „Vos” de door hem toegepaste list en zijn geduld wel met succes bekroond.

Onze gids is nog lang niet uitgepraat over den vos en zijn slimme streken, maar we mogen ons verhaal niet te lang maken. Laat ons U dus tot slot nog iets meedeelen over de woning van een vos en de wijze, waarop hij zijn jongen opvoedt.

In den winter zoekt hij een geschikt terrein uit voor het maken van zijn hol, dat hij tamelijk diep uitgraaft, meestal met drie uitgangen naar verschillende zijden. Hij wil nml. drie kansen hebben om te ontsnappen als er gevaar dreigt. In den regel maakt hij elders nog een tweede (reserve?) woning. Of hij dit tweede hol met opzet

maakt om als toevluchtsoord te dienen, ofwel dat hij nà wikken en wegen ten slotte „de beste van de twee” kiest, ziehier een vraagstuk waarover de meeningen zeer verschillend zijn.

De jongen worden in Maart-April geboren. Zij zijn, als ze nog klein zijn, zeer mak en het zijn door hun zachte dikke vacht buitengewoon aardige dieren, die zooals uit de foto's blijkt heel leuk met elkaar kunnen spelen. Tenminste als ze zich niet bespied voelen.

Na verloop van één tot twee maanden moeten ze leeren zelf hun voedsel te zoeken, wat Moeder Vos hun op een aardige manier bijbrengt. Zij stopt nml. op verschillende plaatsen in de nabijheid van het hol, stukjes van boutjes in den grond, die de jongen dan als ze honger krijgen moeten opzoeken, waarbij zij op hun beurt hun „fijne” neus leeren gebruiken.

De vossen, waarvan U de foto's ziet werden allen gevangen. Het hol werd, nadat de uitgangen waren toegestopt, uitgegraven. Voor de zekerheid werd bij iederen uitgang een wacht geplaatst, want een in het nauw gedreven vos is niet alleen dubbel op zijn „qui vive”, maar daarbij „watervlug”!

De belegering van het slot was voor ons, wien het alleen te doen geweest was om de foto's, een zeer spannend bij-avontuur weliswaar, maar wij konden de gedachte maar niet van ons af zetten, dat het toch in den grond der zaak jammer was, dat hierdoor een eind werd gemaakt aan het heerlijke vrijbuitersleven van een dier, dat ons stof had verschaft voor een reeks goede foto's.

Moeder Vos verweerde zich natuurlijk tot 't uiterste, maar ten slotte kon zij toch, met een stevige muilkorf voor, meegenomen worden. De jongen lieten zich heel gemakkelijk vangen. Uit de hoeveelheid beenderen, veeren etc. die in het hol werden aangetroffen, bleek heel duidelijk, dat Reintje over een gezonde eetlust beschikte.

Wij hebben hem en zijn jongen later nog vaak in hun kooi gezien, maar hoewel zij uitstekend verzorgd werden, bleven zij uiterst schuw. Alleen als hun een versch boutje toegestopt werd, werden ze iets gemoedelijker, maar over het algemeen schijnt hun wilde natuur zich niet gemakkelijk aan te passen aan de gebondenheid van het leven onder regelmatig toezicht van menschen. Vóór alles prefereert Reinaert zonder twijfel het vrije leven in de natuur.

Helmond, Maart 1935.
Binnen Parallelweg 12.

J. L. VISSER.